

MINISTER ENERGII
Krzysztof Tchórzewski

Warszawa, 7 stycznia 2016 r.

DE-VIII-0702-2/1/15
DE/1959/15

Pan
Stanisław Karczewski
Marszałek Senatu RP

11.01.16.

118

Senat

11.01.16.

117

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na oświadczenie złożone przez senatora Stanisława Karczewskiego podczas 4. Posiedzenia Senatu RP w sprawie planowanej budowy linii wysokiego napięcia na terenie gminy Pniewy w powiecie grójeckim, uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Inwestycje infrastrukturalne prowadzone przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (PSE S.A.) są inwestycjami celu publicznego. Mają one na uwadze przede wszystkim zagwarantowanie bezpieczeństwa energetycznego kraju. Inwestycje te są realizowane z poszanowaniem zasad Zrównoważonego Rozwoju w wymiarze gospodarczym, środowiskowym i społecznym.

Planowana budowa linii elektroenergetycznej 400 kV Kozienice - Ołtarzew, jest inwestycją celu publicznego, o znaczeniu ponadlokalnym. W dużym stopniu determinuje ona stabilność dostaw energii elektrycznej dla województwa mazowieckiego i aglomeracji warszawskiej, której intensywna rozbudowa znacząco wpływa na wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną.

Prace koncepcyjne dotyczące budowy tzw. południowego półpierścienia Warszawskiego Węzła Elektroenergetycznego rozpoczęto jeszcze w latach siedemdziesiątych dwudziestego wieku. Powstanie Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. - Operatora Systemu Przesyłowego w Polsce - przyczyniło się do stworzenia wieloletniego planu inwestycyjnego, obejmującego modernizację i rozbudowę Krajowego Systemu Elektroenergetycznego (KSE), ponieważ nieustannie rosnące zużycie energii elektrycznej wymaga stałych inwestycji w rozwój Systemu. PSE S.A. realizują program inwestycyjny

o wyjątkowej skali, m.in. w ramach Rządowego Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Inwestycje związane z rozbudową KSE prowadzone są na terenie całego kraju, zgodnie z wymaganiami bezpieczeństwa pracy całego Systemu.

Jedną z kluczowych inwestycji w tym zakresie jest budowa linii 400 kV Kozienice - Ołtarzew, której podstawowym zadaniem w KSE będzie przesyłanie energii z rozbudowywanej obecnie Elektrowni Kozienice, w kierunku Warszawy i jej aglomeracji oraz w kierunku północno-wschodnich rejonów kraju.

W Elektrowni Kozienice budowany jest obecnie nowy blok energetyczny o mocy 1000 MW, który powiększy moc elektrowni o ponad 30 %. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że Warszawa i jej aglomeracja odznaczają się jedną z największych dynamik wzrostu zapotrzebowania na moc i energię elektryczną w kraju, natomiast rejon północno-wschodniej Polski, z uwagi na niewielką liczbę źródeł wytwórczych, od lat jest obszarem deficytowym w zakresie pokrycia zapotrzebowania na moc i energię elektryczną. W związku z tym, biorąc pod uwagę bezpieczeństwo pracy KSE, konieczne jest, aby dodatkowa moc budowana obecnie w Elektrowni Kozienice, była niezawodnie przesłana w kierunku Warszawy oraz do północno-wschodniej części kraju, w celu poprawy pewności zasilania tych obszarów.

Istniejący układ sieci przesyłowej nie zapewni niezawodnego wyprowadzenia mocy z rozbudowywanej Elektrowni Kozienice. Z tych względów PSE S.A. zaplanowały szereg inwestycji sieciowych, które pozwolą na przesyłanie energii w kierunku Warszawy i północno-wschodniego obszaru kraju z zachowaniem wszystkich kryteriów niezawodnej pracy sieci. Do inwestycji tych należą między innymi zrealizowane już nowe stacje elektroenergetyczne: Ołtarzew, Siedlce Ujrzanów, Łomża, Elk Bis i Stanisławów, a także linie 400 kV: Miłosna - Siedlce Ujrzanów, Ostrołęka - Łomża - Narew oraz Łomża - Elk Bis. W trakcie realizacji jest linia 400 kV Kozienice - Siedlce Ujrzanów. Ostatnią ważną inwestycją w tym zadaniu jest budowa linii 400 kV Kozienice - Ołtarzew.

Należy podkreślić, że wysokie wymagania w zakresie pewności zasilania Warszawy i jej aglomeracji wymuszają potrzebę stworzenia układu pierścieniowego na napięciu 400 kV, otaczającego ten obszar, w który bezpośrednio włączone powinno być źródło wytwórcze o stabilnej i niezawodnej charakterystyce pracy. Kryterium to spełnia Elektrownia Kozienice. Z tych względów PSE S.A. ostatecznie zaplanowały budowę pierścienia 400 kV w relacji: Kozienice - Siedlce Ujrzanów - Stanisławów - Miłosna - Mościska - Ołtarzew - Kozienice. Należy podkreślić, że powyższych kryteriów nie spełniał pierwotnie rozważany pierścień 400 kV (brak możliwości włączenia do pierścienia jakiegokolwiek źródła wytwórczego), który od strony południowej zlokalizowany był w pobliżu granicy miasta Warszawa; dlatego

też prowadzone przez PSE S.A. prace planistyczne koncentrowały się na wyżej wymienionym przebiegu.

W 2007 r. zlecono do Biura Studiów i Projektów Energetycznych Energoprojekt - Kraków S.A. opracowanie Studium Wykonalności budowy linii 400 kV Kozienice - Ołtarzew. Wstępna trasa nowej linii została zaproponowana w taki sposób, aby w maksymalnym stopniu ominąć obszary chronione i obszary przeznaczone, w aktualnych materiałach planistycznych, pod zabudowę mieszkalną. W ramach prac nad ustaleniem rekomendowanej trasy przebiegu linii, przeprowadzono rozmowy z przedstawicielami władz samorządowych wszystkich gmin, przez teren których ta trasa została wytyczona.

Planowana linia 400 kV została ujęta we wszystkich ważnych dokumentach planistycznych opracowywanych na szczeblu krajowym i wojewódzkim:

- Polityce energetycznej m.st. Warszawy do roku 2020, przyjętej uchwałą Rady miasta stołecznego Warszawy nr LXIX/2063/2006 z dnia 27 lutego 2006 r.
- Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, przyjętej uchwałą Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r., a następnie przyjętej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 15 czerwca 2012 r.
- Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030, przyjętej uchwałą Sejmiku Województwa Mazowieckiego nr 158/13 z dnia 28 października 2013 r.
- Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego (PZPWM), przyjętym uchwałą Sejmiku Województwa Mazowieckiego nr 180/14 z dnia 7 lipca 2014 r.

Na podstawie przepisu art. 41 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.), w czasie postępowania zmierzającego do uchwalenia obecnie obowiązującego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego wszystkie jednostki samorządu gminy zostały zawiadomione o przystąpieniu do sporządzania planu i miały możliwość złożenia wniosków dotyczących planu. Następnie sporządzony projekt planu został rozesłany do wszystkich samorządów gminnych województwa mazowieckiego w celu jego zaopiniowania. Projekt planu podlegał także konsultacjom społecznym i strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, na podstawie art. 39 oraz art. 46 i art. 54 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity, Dz.U. z 2013 poz.1235 z późn. zm.).

W 2014 r. PSE S.A. wyłoniły w konkurencyjnym przetargu publicznym Wykonawcę (konsorcjum ZUE S.A. Dalekovod - Polska S.A.) budowy przedmiotowej linii. Zgodnie

z przyjętą przez PSE S.A. strategią i zawartą umową inwestycyjną, przedsięwzięcie to będzie realizowane metodą „pod klucz”, co oznacza, że Wykonawca prac zobowiązany jest m.in. do załatwienia wszelkich spraw formalno-prawnych, niezbędnych do realizacji inwestycji.

Przyjęcie przez Sejmik Województwa Mazowieckiego w dniu 7 lipca 2014 r. Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego (PZPWM) rozpoczęło faktyczne procedowanie wariantu inwestycji w oparciu o ten plan.

Przedstawiciele firmy Agencja Promocji Inwestycji Sp. z o.o., działając na zlecenie Wykonawcy, po opracowaniu planowanego przebiegu linii elektroenergetycznej 400 kV Kozienice - Ołtarzew, od dnia 8 lipca 2014 r. rozpoczęli cykl spotkań z władzami samorządowymi gmin leżących na wspomnianej wyżej trasie. W dniach 8-15 lipca 2014 r. odbyły się spotkania inicjujące proces informacyjny w gminach: Baranów, Błonie, Brwinów, Grodzisk Mazowiecki, Grójec, Jaktorów, Kozienice, Magnuszew, Ożarów Mazowiecki, Radziejowice, Tarczyn, Warka, Żabia Wola. Spotkanie inicjujące w gminie Chynów odbyło się w dniu 1 października 2014 r. Na tym etapie inwestycji nie były dostrzegalne zagrożenia związane z możliwością realizacji przedmiotowej linii 400 kV. Przy okazji wszystkich spotkań Wykonawcy z władzami samorządowymi wyżej wymienionych gmin, władze zaznaczali, że ich zdaniem budowa linii nie powinna spotykać się z powszechnym sprzeciwem społeczeństwa, mogącym mieć wpływ na realizację zadania. W ramach spotkań wspólnie analizowano szczegółowy przebieg trasy na terenach gmin tak, by zminimalizować potencjalne ryzyko konfliktu. Władze samorządowe, jako skuteczny argument w rozmowach z mieszkańcami, przywoływały również aspekt finansowy związany z wypłatą odpowiedniej wysokości odszkodowań dla mieszkańców. Ówczesna argumentacja strony samorządowej była jak najbardziej słuszna, zgodna z racjonalnym oglądem sytuacji oraz zgodna z faktem, że uchwalenie PZPWM, w którym zawarty został procedowany przebieg linii, nie napotkało na sprzeciw mieszkańców.

Podjęcie przez Wykonawcę prac analitycznych (wizyty w terenie) oraz seria spotkań przedstawicieli Wykonawcy z mieszkańcami i samorządowcami, uruchomiły jednak procesy organizacji mieszkańców niechętnych lokalizacji linii 400 kV, podnoszących także, że jakkolwiek został przeprowadzony prawidłowo pod względem formalnym proces konsultacji społecznych na etapie opiniowania PZPWM na szczeblu lokalnym, to w rzeczywistości obowiązki informacyjne władz gmin zrealizowano w sposób według mieszkańców nieprawidłowy. Do ujawnienia powyższego doszło jednak w okresie od maja do sierpnia 2015r., w trakcie protestów społecznych, obrad w Sejmiku Województwa Mazowieckiego oraz spotkań organizowanych przez Wykonawcę oraz Inwestora z protestującymi. Wskazane

powyżej informacje odnośnie procesu konsultacji na etapie opiniowania PZPWM wydają się podstawowym źródłem sprzeciwu mieszkańców wobec planowanej budowy linii 400 kV Kozienice - Ołtarzew.

Następnie w dniu 1 lipca 2015 r., w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego, odbyło się spotkanie połączonych Komisji Strategii Rozwoju Regionalnego i Zagospodarowania Przestrzennego oraz Komisji Rozwoju Gospodarczego, Infrastruktury i Przeciwdziałania Bezrobociu Sejmiku Województwa Mazowieckiego, z udziałem przedstawicieli Inwestora, Wykonawcy oraz samorządowców szczebla lokalnego, poświęcone sprawie budowy linii 400 kV Kozienice - Ołtarzew. Obecni byli również protestujący mieszkańcy. W trakcie debaty zdecydowana większość przedstawicieli samorządu opowiedziała się przeciwko proponowanym wariantom przebiegu linii 400 kV, szczególnie przeciwko wariantowi wpisanemu do PZPWM.

W wyniku kolejnego spotkania połączonych Komisji, w dniu 6 lipca 2015 r., podczas sesji Sejmiku Województwa Mazowieckiego, podjęta została decyzja o skierowaniu do prac komisji wniosków mieszkańców o stwierdzenie naruszenie prawa i wynikających z tego wniosków o zmianę PZPWM w zakresie przebiegu linii 400 kV Kozienice - Ołtarzew.

W trakcie kolejnych prac połączonych Komisji, tj. w dniu 20 lipca 2015 r., radni obu komisji podjęli decyzję o rekomendowaniu Sejmikowi Województwa Mazowieckiego podjęcie prac nad zmianą PZPWM. Obie komisje pozytywnie zaopiniowały projekt uchwały o przystąpieniu do sporządzenia zmiany PZPWM (Druk Nr 101). Uchwała ta została podjęta w dniu 27 lipca 2015 r. podczas posiedzenia Sejmiku Województwa Mazowieckiego.

W dniu 3 września 2015 r., podczas kolejnego wspólnego posiedzenia Komisji Strategii Rozwoju Regionalnego i Zagospodarowania Przestrzennego oraz Komisji Rozwoju Gospodarczego, Infrastruktury i Przeciwdziałania Bezrobociu, uzgodnione zostało z przedstawicielami protestujących powołanie Forum Dialogu, którego zadaniem jest wypracowanie wariantu przebiegu linii 400 kV Kozienice - Ołtarzew przez teren województwa mazowieckiego.

Prace Forum Dialogu, działającego pod auspicjami połączonych komisji Sejmiku Województwa Mazowieckiego, są polem do merytorycznej dyskusji oraz podjęcia decyzji co do wyboru ostatecznego przebiegu linii 400 kV. Forum ma skupiać wszystkie bezpośrednio zainteresowane inwestycją podmioty: przedstawicieli gmin i stowarzyszeń uczestniczących w procesie inwestycyjnym, mieszkańców, Inwestora oraz Wykonawcę. Forum Dialogu jest narzędziem publicznej dyskusji o różnych wariantach przebiegu korytarza linii 400 kV Kozienice - Ołtarzew oraz przedstawia formułę prac, w której każda z zainteresowanych stron

ma możliwość udziału w procesie wyboru korytarza przebiegu linii 400 kV. Formuła ta wynika z dążenia do zapewnienia najwyższego poziomu transparentności procesu decyzyjnego.

W dniu 17 września 2015 r. odbyło się kolejne spotkanie Forum Dialogu, podczas którego uzgodniono kolejne planowane etapy prac, a także szczegółowo omówiono każdy z procedowanych wariantów przebiegu linii 400 kV.

W tym miejscu należy podkreślić, że wskazane powyżej działania strony samorządowej, mieszkańców oraz przedstawicieli, zarówno szczebla samorządowego, jak i parlamentarnego w znaczący sposób wpłynęły na przebieg prac projektowych, m.in. poprzez zobowiązanie się Inwestora i Wykonawcy do podjęcia prac analitycznych nad nowymi wariantami przebiegu linii elektroenergetycznej 400 kV Kozienice - Ołtarzew.

Aktualnie analizowane warianty przebiegu linii 400 kV to:

1. Wariant z wykorzystaniem linii 220 kV Kozienice - Mory / Piaseczno - Ołtarzew (tzw. wariant historyczny).
2. Wariant zgodny z PZPWM (tzw. wariant PZPWM).
3. Wariant proponowany przez Wykonawcę, w części uwzględniający zapisy PZPWM, w części proponujący rozwiązania alternatywne (tzw. wariant Wykonawcy).
4. Wariant proponowany przez stronę społeczną, tj. mieszkańców gmin: Jaktorów, Radziejowice, Żabia Wola, wykorzystujący istniejące kanały infrastrukturalne: drogę krajową DK50 oraz autostradę A2 (tzw. wariant DK50-A2).
5. Wariant proponowany przez stronę społeczną, tj. mieszkańców północnej części gminy Grodzisk Mazowiecki, wykorzystujący istniejące kanały infrastrukturalne: drogę krajową DK50 oraz istniejący przebieg linii 400 kV Rogowiec - Ołtarzew, zamiast autostrady A2 na odcinku Wiskitki - Thuste (tzw. wariant DK50-północny).

W okresie od czerwca do listopada 2015 r. zostały przeprowadzone przez Wykonawcę, przy współpracy z Inwestorem, prace analityczne dla wskazanych powyżej pięciu wariantów przebiegu przedmiotowej linii. Wariant opracowany na podstawie wniosku mieszkańców, wykorzystujący kanały infrastrukturalne: drogę krajową DK50 oraz autostradę A2 (wariant nr 4) przedstawiony został podczas spotkania z mieszkańcami i samorządowcami w siedzibie Mazowieckiego Urzędu Marszałkowskiego w dniu 1 lipca 2015 r. i spotkał się z akceptacją mieszkańców i władarzy gmin: Radziejowice, Żabia Wola, Jaktorów, przy jednoczesnym proteście mieszkańców kolejnych gmin, które w ten sposób stały się zaangażowanymi w inwestycję (m.in. Grodzisk Mazowiecki, Baranów, Wiskitki, Mszczonów). Natomiast w dniu 10 sierpnia 2015 r., mieszkańcy północnej części gminy